

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม
THE SCHOOL ADMINISTRATION OF THE PRINCIPLES FOR GOOD
GOVERNANCE IN SARASAS WITAED SAMUTSONGKHRAM SCHOOL

ธีรรัตน์ ไกรนรา¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร และครู โรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม จำนวนทั้งสิ้น 71 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า:

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ หลัก นิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความมีส่วนร่วม

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงครามมีแนวทางดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้ การปกครองให้ทุกคนเห็นเป็นแบบอย่าง และกระตุ้นครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ ในโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม เมื่อครูและบุคลากรทางการศึกษาเกิดความรู้และเข้าใจในการบริหารงานสถานศึกษา และบริบทต่างๆ ก็จะมี ความเข้าใจที่ดีขึ้นก่อให้เกิดการบริหารงานและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2) การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย จะต้องคำนึงถึงความเป็น ธรรม และความยุติธรรม ด้านหลักคุณธรรม การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม ใ้บุคลากรพัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้ครูและบุคลากร มีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยันอดทน มีระเบียบ มีวินัย

3) ด้านหลักความโปร่งใส ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และ มีกระบวนการให้ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน ด้านหลักความมีส่วนร่วม การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจใน เรื่องต่างๆ แนะนำ ปรีกษาร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ ด้านหลักความรับผิดชอบ การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึก ในความรับผิดชอบต่อ สังคม และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของ ตนเอง ด้านหลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ในโรงเรียน สาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม

¹ นักศึกษาภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to study ; 1) The School Administration of the Principles for Good Governance in Sarasas Witaed Samutsongkhram School. 2) Administration's guidelines of the Principles for Good Governance in Sarasas Witaed Samutsongkhram School's development. The participants to this survey were to the school director, the deputy directors and the teachers for a total of 71 individuals. The research instrument was a questionnaire about the Principles for Good Governance in accordance with the Policy statement of Parliament 1999. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The finding reveal that :

1. The School Administration of the Principles for Good Governance in Sarasas Witaed Samutsongkhram School was at high level in overall view and in each aspect by rule of law, cost-effectiveness, morality, accountability, responsibility and participation.

2. According to the School Administration of the Principles of Good Governance in Sarasas Witaed Samutsongkhram School should meet the following :

1) The teachers may be provided with information, asked for their opinions, given the opportunity to make recommendations or be a part of the actual process.

2) The school director should be an example to all teachers and encourage them to develop their teaching skills. If the teachers are well informed about school management and context, it will make everyone work together more efficiently. There must be current policies, systems and structures so that the school director can effectively and efficiently guide the direction and operations of the school. It is the director's primary responsibility to serve in the best interests of the school to ensure its development and growth.

3) Transparency indicates the ability of the school's employees, students and parents to easily get school information and to follow and understand the decision-making process. The opportunity for anyone to participate in the decision-making process, the school director should implement decisions and follow processes that make the best use of the available teachers, resources and time to ensure the best possible results for Sarasas Witaed Samutsongkhram School.

บทนำ

โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสมุทรสงครามเป็นโรงเรียนแห่งแรกที่น่าหลักสูตรสองภาษา (Bilingual) มาใช้ในประเทศไทย โดยมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษและการสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เทียบเคียงมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก คือเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษกับครูเจ้าของภาษา ที่สำคัญได้นำนวัตกรรมทางการศึกษามาผสมผสานเพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมั่นใจและถูกต้อง

จากการที่โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม มีการสอนมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาอังกฤษ ทำให้การคัด

สรรครูและบุคลากร จึงต้องมีเกณฑ์การสอบคัดเลือกที่ได้รับมาตรฐาน โดยที่ต้องสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดี และใช้คะแนน TOEIC มาเพิ่มเติมในการคัดสรร ด้วยสาเหตุเช่นนี้ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการบริหารทรัพยากรด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครูและบุคลากร จะทำอย่างไรเพื่อให้เกิดความคงอยู่เกิดขึ้นในโรงเรียน เนื่องจากในแต่ละปีจะมีครูลาออกและต้องหาอัตราใหม่มาทดแทน ทำให้สูญเสียเวลาและทรัพยากรต่างๆ รวมถึงต้องฝึกฝนบุคลากรเข้ามาใหม่ทำให้การดำเนินงานเกิดความสูญเสีย การขาดงานหรือลาออกจากอาชีพครูส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งการขาดงานและการลาออกของครูเป็นตัวพาการณ์ที่สำคัญถึงผลงาน โดยเป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน เพื่อลดการโยกย้าย

เปลี่ยนแปลง การสูญเสียต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ผู้บริหารจึงได้ให้ความสำคัญในหลักธรรมาภิบาลที่ถือเป็นหลักการบริหารงานที่สำคัญและจำเป็นในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง เจริญสุข ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน ซึ่งผลการศึกษา พบว่า สถานศึกษามีสภาพการบริหารสถานศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการขาดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล โดยมีการบรรจุครูที่ไม่ตรงวุฒิหรือความต้องการของสถานศึกษา ยังมีการโยกย้ายที่ไม่เป็นธรรม เพราะมีการเล่นพรรคเล่นพวก ผู้บริหารไม่มีอำนาจในการพิจารณาโยกย้ายการพัฒนาบุคลากรมักทำตามกระแสแบบไฟไหม้ฟางไม่ต่อเนื่อง ทำให้ขาดประสิทธิภาพปัญหาเหล่านี้ล้วนชี้ให้เห็นถึงการขาดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลทั้งสิ้น ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีปัญหาและไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

จากปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้นเห็นได้ว่า หากผู้บริหารสถานศึกษามีหลักการบริหารที่เป็นไปตามแบบแผนระเบียบกฎเกณฑ์ กฎหมายมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ และหากผู้บริหารมีการนำหลักการบริหารงานที่ดีเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลตามแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 โดยเฉพาะการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อครองตน ครองคน ครองงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจ

ที่จะศึกษาถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม เพื่อเสริมสร้างให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ได้กล่าวถึง ธรรมาภิบาล ไว้ 6 ประการ ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่าทางผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังแผนภูมิ

หลักธรรมาภิบาล
1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักความมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน และ 2) ฝ่ายปฏิบัติการ คือ ครูผู้สอน จำนวน 68 คน รวมประชากรผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 71 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถามและ 2) แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน รวมทั้งสิ้น 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) ชนิดจัดลำดับคุณภาพห้าระดับของลิเคอร์ท (Likert's rating scale, 1961 : 73-74)

2. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษามาสร้าง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยค่า IOC เท่ากับ 0.60 - 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนสารสาสน์วิเทศราชพฤกษ์ จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 4 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach, 1974: 161) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .990

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยมีขั้นตอนต่างๆ ตามแผนที่วางไว้อย่างรอบคอบและรัดกุม ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วทำหนังสือส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขออนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้โรงเรียนและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขออนุเคราะห์ในการขอสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว พิจารณาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของแบบ สอบถาม แล้วจึงมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1979: 190)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้านเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาคือ หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และน้อยที่สุดคือ หลักความมีส่วนร่วม เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักนิติธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อ 3 มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับกฎระเบียบ และข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเพื่อใช้ภายในโรงเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด รองลงมาคือข้อ 4 กฎ ระเบียบข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้นมีความเป็นธรรมถูกต้อง ทันสมัย เป็นที่ยอมรับ ข้อ 5 ผู้บริหารปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนด ข้อ 2 การกำหนด กฎ ระเบียบ และข้อบังคับใช้ภายในโรงเรียน และข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 มีการนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ มาใช้ในการบริหาร

2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักคุณธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อ โดยข้อ 4 ครูและบุคลากรของโรงเรียน ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง ที่ดีแก่นักเรียนและสังคม มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 3 ครูและบุคลากรของโรงเรียน มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรมข้อ 1 บุคลากรของโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ข้อ 2 ครูและบุคลากรของโรงเรียน มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสุภาพอ่อนโยน และมีไมตรีจิตพร้อมทำหน้าที่ในระดับสูงยิ่งขึ้น ไปอย่างเสมอภาคและต่อเนื่อง และข้อ 5 ครูและบุคลากรของโรงเรียน บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม

3) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักความโปร่งใส โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อ 3 ผู้บริหารมีการสื่อสารถึงความสำคัญของนโยบายด้านความโปร่งใส การเสริมสร้าง

คุณธรรม จริยธรรม ไปยังทุกฝ่าย ทุกระดับในโรงเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงที่สุดรองลงมาคือ ข้อ 4 ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ ด้านการรักษาจริยธรรม ด้านการทำตัวเป็นต้นแบบ ข้อ 2 ผู้บริหารมีการจัดทำยุทธศาสตร์ หรือแผนการดำเนินการจัดสร้างมาตรฐานความโปร่งใสในโรงเรียน ข้อ 5 ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการ ช่องทางให้ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบการดำเนินการของโรงเรียน มีการเผยแพร่กระบวนการหรือขั้นตอนระยะเวลาการทำงานให้ผู้ปกครองได้ทราบ และข้อ 1 ผู้บริหารมีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ หรือตามแผนการดำเนินการจัดสร้างมาตรฐานความโปร่งใสในโรงเรียน

4) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักความมีส่วนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อ 1 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีระบบตรวจสอบระบบพัสดุ ระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง ระบบบริหารความเสี่ยง มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 3 ผู้บริหารเปิดโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา และข้อ 2 ผู้บริหารเผยแพร่งานตามภารกิจหลักของโรงเรียนให้สาธารณะชนได้รับทราบโดยช่องทางใดช่องทางหนึ่ง เช่น website หรือเอกสารรายงานประจำปี

5) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อ 1 ผู้บริหารสามารถช่วยกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนตระหนักในหน้าที่ ข้อ 4 ผู้บริหารมีความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนเองรับผิดชอบต่องานที่ตนได้กระทำ รวมถึงการตระหนักและสำนึกในสิทธิหน้าที่ และข้อ 5 ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติงาน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 3 ผู้บริหารเคารพในความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่แตกต่าง และ ข้อ 2 ผู้บริหารสามารถช่วยกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม

6) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักความคุ้มค่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อ 1 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า และข้อ 5 ผู้บริหารสามารถช่วยกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงที่สุด รองลงมาคือ ข้อ 2 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ข้อ 4 ผู้บริหารมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่โรงเรียนได้รับ และข้อ 3 ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมเพื่อณรงค์ให้ทุกคนในโรงเรียนประหยัด

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การปกครองให้ทุกคนเห็นเป็นแบบอย่าง กระตุ้นครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพในโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม เมื่อครูและบุคลากรทางการศึกษาเกิดความรู้และเข้าใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบริบทต่างๆ ก็จะมีความเข้าใจที่ดีอันก่อให้เกิดการบริหารงานและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม ด้านหลักคุณธรรม การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม ให้นุเคราะห์พัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้ครูและบุคลากร มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยันอดทน มีระเบียบ มีวินัย ด้านหลักความโปร่งใส ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน ด้านหลักความมีส่วนร่วม การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ แนะนำ ปรึกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ ด้านหลักความรับผิดชอบ การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง ด้านหลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ในโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

จากผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า โรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม เป็นสถานศึกษาในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก มีสถานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในเครือโรงเรียนสาธิตสาสน์ โรงเรียนของฆราวาสคาทอลิกในเครือโรงเรียนสาธิตสาสน์มี 26 โรงเรียน ซึ่งภารกิจงานขององค์การทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ภายใต้การปกครองดูแลของสภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย ด้านการศึกษาอบรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม มีการดำเนินงานดังนี้ 1. จัดการและส่งเสริมการศึกษาและดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2) จัดการศึกษาขั้นปฐมวัยศึกษาและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบการศึกษาในระบบ นอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงการจัดการศึกษาในรูปแบบ ประเภท และระดับการศึกษาต่างๆ ตามที่โรงเรียนเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ 3) จัดการศึกษาตามพันธกิจการศึกษาคาทอลิกเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้ได้รับการอภิบาลด้านจริยธรรม คุณธรรม ศิลธรรมตามหลักธรรมของศาสนาและวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม ทุกสถานศึกษาจึงต้องทำตามภารกิจขององค์การทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก จึงทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม ได้เป็นหนึ่งในภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาในองค์การทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกต้องปฏิบัติตาม โดยที่ให้โรงเรียนได้ มีการนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ มาใช้ในการวางแผน ดำเนินการตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมไปถึงกฎ ระเบียบข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้นมีความเป็นธรรมถูกต้อง ทันสมัย เป็นที่ยอมรับ รวมไปถึงโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงคราม เปิดการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นหลักสูตรสองภาษา (Bilingual) จึงต้องมีการปรับปรุงการจัดการเรียน

การสอนเพื่อเทียบเคียงมาตรฐานสากล และต้องมีการรายงานผลการบริหารงานทุกด้านให้องค์การทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกทราบเป็นประจำทุกปีเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานเกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันพระปกเกล้า ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดีเพื่อกำหนดกรอบการติดตามประเมินผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดีตามยุทธศาสตร์และภาคประชารัฐในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พบว่า ในภาพรวมหลักนิคธรรมและหลักคุณธรรมผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามระเบียบของทางราชการ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนเคารพกฎ ระเบียบและกฎหมาย การบริหารงานธุรการ การเงินงบประมาณ พัสดุให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการและการบริหารงานอาคารสถานที่ตามระเบียบของทางราชการการบริหารตามหลักนิคธรรมนี้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียน ปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อสร้างความเป็นระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกคนจะต้องยอมรับกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้นและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคอยกำกับดูแลส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ อันจะส่งผลให้การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑา จิตโส กล่าววาทธรรมภิบาลได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการที่ดีเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสังคมประชาธิปไตยในประเทศไทย จึงมีการเสนอและกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวางทั้งมีความพยายามที่จะให้มีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติมีการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ถ้าระบบการบริหารราชการมีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ นอกจากจะมีส่วนร่วมให้รัฐบาลมีเสถียรภาพแล้วยังสร้างความเชื่อถือทั้งในประเทศและต่างประเทศ และสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศได้ ในประเทศไทยได้มีองค์กรของราชการ เช่น สำนักงาน ก.พ. กระทรวงมหาดไทยและสถาบันการศึกษาได้เริ่มนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเรียกว่ายังอยู่ในช่วงของการใช้ได้ไม่นานนัก ซึ่งต้องติดตามเพื่อประเมินผลสำเร็จของธรรมาภิบาลต่อไปในอนาคต แม้แต่กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็ได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงรัฐบาลกับธรรมาภิบาลในประเด็นสำคัญ เช่น ความโปร่งใส การมีการตรวจสอบความมี

ประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในทำนองเดียวกันรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำลังจะถูกประเมินถึงข้อดีและข้อเสีย เพื่อมีการแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนต่อไป จึงเป็นเรื่องที่ต้องติดตามว่าหลักธรรมาภิบาลที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญจะถูกเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดในอนาคตสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสมัย หมกทอง พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านหลักนิคธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ในด้านปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร นั้นพบว่ามีน้อย และมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหาร บริหารงานโดยคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลให้ครบทั้ง 6 ด้าน เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารการปกครองที่ดีที่ทุกๆ ภาคส่วนเห็นว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะนำมาใช้ในการบริหารองค์กรต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากจะเห็นได้ว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศสมุทรสงครามหลักความมีส่วนร่วมในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าหลักความมีส่วนร่วมได้ค่าเฉลี่ยมีเลขคี่น้อย ผู้บริหารจึงควรยึดการบริหารแบบมีส่วนร่วม ต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้มีโอกาสมิมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบายการดำเนินงาน ร่วมรับรู้การดำเนินงาน ร่วมประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อเป็นการช่วยสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑา จิตโส ชำนาญเพชร พบว่า การบริหารโดยรวมใช้หลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ ทับทิม ปันสา พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หลักคุณธรรม รองลงมาได้แก่ หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ หลักนิคธรรม

เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาธิตวิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักนิติธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญญาพร กรังไกร พบว่าโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน การปฏิบัติภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 10 ด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับสูงสุดคือ ด้านหลักนิติธรรม และด้านการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านหลักประสิทธิภาพ

2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาธิตวิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักคุณธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทับทิม ปันสา พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาธิตวิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักความโปร่งใส โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสมัย หมกทอง พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุริศักดิ์ สุภกิจใจ (เขียวหวาน) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก

4) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาธิตวิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักความมีส่วนร่วม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุตติมา ชำนาญเพชร พบว่าการบริหารโดยรวมใช้หลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศสมัย หมกทอง พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านหลักนิติธรรม

ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

5) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาธิตวิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักความรับผิดชอบต่อภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศสมัย หมกทอง พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุริศักดิ์ สุภกิจใจ (เขียวหวาน) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามหลักความรับผิดชอบต่อภาพรวม อยู่ในระดับมาก

6) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาธิตวิเทศสมุทรสงคราม ตามหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสมัย หมกทอง พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุริศักดิ์ สุภกิจใจ (เขียวหวาน) พบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดกาญจนบุรี ตามความคุ้มค่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากงานวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสาธิตสาธิตวิเทศสมุทรสงคราม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หลักความมีส่วนร่วมอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนและให้ความสำคัญในการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีระบบตรวจสอบระบบพัสดุ ระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง ระบบบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารเปิดโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา ผู้บริหารเผยแพร่ผลงานตามภารกิจหลักของ

โรงเรียนให้สาธารณะชนได้รับทราบโดยช่องทางใดช่องทางหนึ่ง เช่น website หรือเอกสารรายงานประจำปี เพื่อให้โรงเรียนเกิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มากขึ้นเป็นลำดับ

2. สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักในการบริหารตามหลักการตอบสนอง โดยสถานศึกษาควรมีการวางแผนและดำเนินงานให้ตอบสนองตามความคาดหวัง ความต้องการของผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่คุณวิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยข้างต้น จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพองค์การ

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ

3. ควรมีการศึกษาการวางแผนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในเชิงคุณภาพ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ

เอกสารอ้างอิง

- John W. Best. **Research in Education**. New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970.
- Lee J. Cronbach. **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper & Row Publisher, 1974.

จตุติมา ชำนาญเพชร. “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.

คุณดาว จิตโส. “การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

ทับทิม ปันสา. **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1**. เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://e-article.plu.ac.th/files/2556/EDU/EDU560153.pdf>

พระสุธิศักดิ์ สุภกิจใจ เขียวหวาน “การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2554.

พิศสมัย หมกทอง. “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2554.

อัคราพร กริ่งไกร. **การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/vrurdihsjournal/article/download>

